

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

DRUHÁ SEKCE

VĚC SKOMA, spol. s r. o. proti ČESKÉ REPUBLICE

(stížnost č. 21377/02)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

14. února 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Skoma, spol. s r. o. proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

I. CABRAL BARRETO,

K. JUNGWIERT,

V. BUTKEVYCH,

M. UGREKHELIDZE,

paní A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 24. ledna 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 21377/02) směřující proti České republice, kterou na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) dne 24. května 2002 podala k Soudu česká společnost Skoma, spol. s r. o. („stěžovatelka“).

2. Stěžovatelku zastupuje pan A. Pejchal, advokát v Čelákovících. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec pan V. A. Schorm.

3. Soud dne 9. září 2004 rozhodl oznámit stížnost vládě a na základě článku 29 odst. 3 Úmluvy projednat přijatelnost a odůvodněnost stížnosti současně.

SKUTKOVÝ STAV

OKOLNOSTI PŘÍPADU*

4. Stěžovatelka je společností s ručením omezeným v likvidaci, založenou podle českého práva, se sídlem v Zábřehu. Do obchodního rejstříku byla zapsána dne 20. prosince 1991. Její základní kapitál ve výši 140 000 Kč (4 828 €) byl rozdělen mezi dva společníky, a sice Centrum vizuálního umění Moskva, které vložilo částku 40 000 Kč (1 379 €), a pana J. Smilka, který vložil 100 000 Kč (3 448 €) a zastával funkci jednatele stěžovatelky.

a) Žaloba stěžovatelky proti S.

5. Dne 17. února 1994 podala stěžovatelka u Krajského obchodního soudu v Ostravě proti panu S. žalobu o zaplacení částky 1 819 735 Kč (60 658 €) s úrokem z prodlení ve výši 18 %, datovanou dne 5. listopadu 1993; stěžovatelka tvrdila, že v souladu se smlouvou o přepravě zboží, kterou s panem S. uzavřela, měl tento zajistit přepravu masa a uzenářských výrobků ze Zábřehu na Moravě v České republice do Petrohradu v Rusku. Přepravované potraviny se však v důsledku nevhodné teploty v nákladním voze zkazily a nemohly být prodány.

* Pozn. překl.: V překladu rozsudku byly opraveny některé písařské chyby obsažené v originálu.

6. Dne 14. března 1994 zaplatila stěžovatelka soudní poplatek.
7. Dne 7. června 1994 vydal obchodní soud proti panu S. platební rozkaz. Pan S. proti němu podal dne 29. června 1994 odpor.
8. Dne 12. března 1996 obdržel obchodní soud vyjádření pana S., který odmítal veškerou odpovědnost za zkázu potravin během přepravy.
9. Dne 18. září 1997 se konalo ústní jednání, které bylo odročeno na 16. října 1997. Dne 2. října 1997 předložila stěžovatelka podklady, které po ní soud na předchozím jednání požadoval. Ústní jednání konané dne 16. října 1997 bylo odročeno na neurčito. Ve dnech 20. října a 7. listopadu 1997 sdělili účastníci řízení soudu adresy jimi navrhovaných svědků.
10. Dne 24. února 1998 se z účasti na probíhajícím jednání omluvil jeden ze šesti předvolaných svědků; důvodem byla jeho hospitalizace. Dne 26. února 1998 se konalo další ústní jednání, na němž byli vyslechnuti tři ze šesti svědků. Toto jednání bylo za účelem výslechu svědků, kteří se na jednání nedostavili, odročeno na 30. dubna 1998.
11. Dne 11. května 1998 byla Městská veterinární správa v Ostravě požádána o odborné zodpovězení čtyř otázek obchodního soudu. Jednání nařízené na 7. května 1998 bylo proto odročeno na 10. června 1998.
12. Rozsudkem ze dne 10. června 1998 nařídil obchodní soud panu S., aby stěžovatelce zaplatil částku 1 305 200 Kč (43 517 €) s 5 % úrokem z prodlení a rovněž náklady řízení ve výši 62 287 Kč (2 177 €). Současně zamítl návrh stěžovatelky na zaplacení částky 514 535 Kč (17 152 €).
13. Pan S. se dne 3. srpna 1998 proti rozsudku odvolal. Soud jej dne 7. října 1998 vyzval k zaplacení soudního poplatku a k odstranění vad odvolání a poučil jej o možném zastavení řízení v případě, že tak neučiní. Pan S. však na tuto výzvu nereagoval.
14. Dle tvrzení vlády byl spis dne 17. prosince 1998 předložen Vrchnímu soudu v Olomouci, aby rozhodl o odvolání pana S.
15. Dne 24. dubna 2001 vrátil vrchní soud obchodnímu soudu věc zpět s tím, že dosud nebylo rozhodnuto o úroku z prodlení z částky 514 535 Kč (17 152 €).
16. Dne 3. května 2001 vyzval obchodní soud stěžovatelku, od 15. října 1998 v likvidaci, aby se ve lhůtě pěti dnů vyjádřila, zda na této části žaloby trvá. Dne 16. května 2001 vzala stěžovatelka vzhledem ke svému vstupu do likvidace tuto část žaloby zpět. Obchodní soud dne 21. května 2001 řízení zastavil.
17. Vrchní soud, jemuž byl spis předložen dne 9. července 2001, rozhodl dne 8. listopadu 2001 o zastavení řízení vzhledem k tomu, že pan S. neodstranil vady svého odvolání. Toto usnesení nabylo právní moci dne 7. prosince 2001.

b) Žaloba stěžovatelky proti A.

18. Z důvodu bezdůvodného obohacení společnosti A. na úkor stěžovatelky, k němuž mělo dojít v souvislosti s dohodou o změně společenské smlouvy ze dne 23. listopadu 1993, podala stěžovatelka dne 22. listopadu 1994 u krajského obchodního soudu proti A. žalobu o zaplacení částky 975 501 Kč (32 517 €).
19. Dne 22. listopadu 1995 požádala stěžovatelka o osvobození od soudního poplatku. Obchodní soud její žádost dne 20. května 1997 zamítl a dne 4. září 1997 ji vyzval k zaplacení soudního poplatku, což stěžovatelka vzápětí učinila.
20. Dne 10. prosince 1997 vydal obchodní soud platební rozkaz, proti němuž podala žalovaná společnost A. dne 6. ledna 1998 odpor.

21. Dne 12. února 1998 vyzval obchodní soud A., aby se vyjádřila k žalobě stěžovatelky. A. tak učinila dne 23. března 1998.

22. Ústní jednání nařízené na 4. února 1999 bylo na žádost žalované strany odročeno na 16. dubna 1999.

23. Rozsudkem ze dne 16. dubna 1999 vyhověl obchodní soud žalobě stěžovatelky a nařídil A., aby jí uhradila požadovanou částku spolu s úrokem z prodlení a rovněž náklady řízení ve výši 61 566 Kč (2 053 €). Soud totiž shledal nedostatek svobodné vůle stěžovatelky při uzavírání dohody o změně společenské smlouvy a prohlásil ji za neplatnou.

24. Dne 17. května se A. proti tomuto rozsudku odvolala. Dne 20. května 1999 pak byla vyzvána k zaplacení soudního poplatku z odvolání, což v plné výši neučinila. Obchodní soud se proto ve dnech 15. června a 24. srpna 1999 rozhodl zbylou částku vymáhat.

25. Dne 26. srpna 1999 byl spis předložen vrchnímu soudu.

26. Ten však dne 24. ledna 2002 vrátil věc obchodnímu soudu zpět, neboť shledal, že doposud nebylo rozhodnuto o části předmětu řízení, konkrétně o úroku z prodlení ze žalované částky.

27. Obchodní soud dne 20. května 2002 řízení o této části žaloby zastavil. Stěžovatelka totiž vzala předmětnou část žaloby v průběhu jednání konaného dne 16. dubna 1999 zpět.

28. Spis byl opět předložen odvolacímu soudu. Na majetek stěžovatelky byl však dne 16. dubna 2003 prohlášen konkurs. Řízení muselo být v souladu se zákonem o konkursu a vyrovnání přerušeno.

29. Vrchní soud dne 7. ledna 2004 návrh na prohlášení konkursu na majetek stěžovatelky zamítl. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 16. února 2004. Po odpadnutí překážky ve smyslu zákona o konkursu a vyrovnání mohlo odvolací řízení pokračovat.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY Z HLEDISKA DÉLKY ŘÍZENÍ

30. Stěžovatelka namítá, že délka obou občanskoprávních řízení byla v rozporu se zásadou „přiměřené lhůty“ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích (...).“

a) Žaloba stěžovatelky proti S.

31. Relevantní období započalo dne 17. února 1994, kdy stěžovatelka doručila žalobu obchodnímu soudu, a skončilo dne 7. prosince 2001, kdy nabylo právní moci usnesení vrchního soudu ze dne 8. listopadu 2001. Trvalo tedy sedm let a téměř deset měsíců pro dva stupně soudní soustavy, přičemž na obou stupních bylo rozhodováno opakovaně.

32. Vláda tvrdí, že věc byla po skutkové stránce složitá. Dále připouští, že stěžovatelka k celkové délce řízení nepřispěla. Některé průtahy lze však přičíst žalovanému a svědkům, kteří v řízení vystupovali velmi nedisciplinovaně. Vláda si je vědoma jistě nečinnosti soudů rozhodujících ve věci, způsobenou vysokým nápadem obchodních věcí. Vláda konečně

není přesvědčená, že by byl význam předmětu řízení pro stěžovatelku takový, aby vyžadoval zvláště rychlé rozhodnutí, neboť šlo o poměrně běžný obchodně právní spor.

33. Stěžovatelka je toho názoru, že věc nebyla složitá, a trvá na tom, že řízení trpělo nedůvodnými průtahy.

b) Žaloba stěžovatelky proti A.

34. Relevantní období započalo dne 22. listopadu 1994, kdy byla obchodnímu soudu doručena žaloba stěžovatelky, a doposud neskončilo. Trvá tedy již jedenáct let a dva měsíce pro dva stupně soudní soustavy.

35. Vláda konstatuje, že tato věc byla do jisté míry právně složitá. Dále bylo řízení komplikováno prohlášením konkursu na majetek stěžovatelky a následným přerušením řízení od 16. dubna 2003 do 7. ledna 2004. Podle vlády mohla být celková délka řízení kratší, kdyby byl po prohlášení konkursu na majetek stěžovatelky podán návrh na pokračování v řízení. K podání tohoto návrhu je oprávněn správce konkursní podstaty, popřípadě ostatní účastníci přerušeného řízení. Správce konkursní podstaty ani žalovaná strana však takový návrh nepodali. Vláda dodává, že na rozdíl od stěžovatelky přispěla k prodloužení řízení žalovaná strana. Konečně vláda není přesvědčená, že by byl význam předmětu řízení pro stěžovatelku takový, aby vyžadoval zvláště rychlé rozhodnutí.

36. Stěžovatelka s argumenty vlády nesouhlasí a mimo jiné upozorňuje, že předmětné řízení trpělo průtahy i předtím, než došlo k prohlášení konkursu na její majetek.

A. K přijatelnosti

37. Soud konstatuje, že tato část stížnosti není zjevně neopodstatněná ve smyslu článku 35 odst. 3 Úmluvy; jiný důvod nepřijatelnosti Soud neshledal.

B. K odůvodněnosti

38. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností daného případu a s ohledem na kritéria stanovená vlastní judikaturou, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele a postup příslušných orgánů, jakož i význam sporu pro dotčené osoby (viz z mnoha dalších rozsudků ve věci *Frydlender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII).

39. Soud se již mnohokrát zabýval případy, které nastolovaly podobné otázky jako v projednávané věci a v nichž dospěl k názoru, že k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy došlo (viz výše rozsudek ve věci *Frydlender*).

40. Na základě posouzení všech poskytnutých informací dospěl Soud k závěru, že vláda neuvedla žádnou skutečnost ani argument, které by mohly v projednávané věci vést k odchýlnému závěru. Ve světle vlastní judikatury v dané oblasti se Soud domnívá, že délka řízení v projednávané věci je nadměrná a neodpovídá požadavku na jeho „přiměřenou délku“.

K porušení článku 6 odst. 1 tedy došlo.

II. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

27. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

42. Stěžovatelka se z titulu náhrady hmotné škody, která má odpovídat ušlému zisku, domáhá částky ve výši 23 405 304 Kč, tj. 807 079 €. Dále požaduje částku 11 079 788,62 Kč (382 062 €) odpovídající výši půjčky, kterou stěžovatelce poskytl její jednatel.

43. Vláda tyto nároky zpochybňuje.

44. Stěžovatelka sama náhradu morální újmy nežadá, z tohoto titulu se ve prospěch svého jednatele a společníka domáhá náhrady částky, jejíž výši ponechává na uvážení Soudu. Přitom tvrdí, že délka občanskoprávních řízení a pozdější likvidace stěžovatelky a konkurs na její majetek vedly přímo ke zhoršení zdravotního stavu jednatele.

45. Vláda namítá, že jednatel stěžovatelky není účastníkem řízení před Soudem. Lékařská zpráva, kterou stěžovatelka na podporu svých požadavků předložila, navíc neprokazuje existenci příčinné souvislosti mezi případným porušením práva stěžovatelky ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy a zdravotními problémy jednatele.

46. Soud neshledal příčinnou souvislost mezi tvrzenou materiální škodou stěžovatelky a vysloveným porušením Úmluvy. Tyto nároky je tedy nutné zamítnout. Soud má naopak za to, že stěžovatelka jakožto právnická osoba, jejíž jednatel je zároveň jejím většinovým společníkem s vkladem ve výši 71,42 % z celkové výše základního kapitálu, zcela jistě utrpěla z důvodu délky trvání obou soudních řízení morální újmu (viz rozsudek ve věci *Comingersoll proti Portugalsku* [velký senát], č. 35382/97, § 35, ESLP 2000-IV; *Maisons traditionnelles proti Francii*, č. 68397/01, 4. říjen 2005; *Clinique Mozart Sarl proti Francii*, č. 46098/99, 8. červen 2004). Soud vzhledem k okolnostem případu přiznává stěžovatelce z tohoto titulu na spravedlivém základě částku 8 150 €.

B. Náklady řízení

47. Stěžovatelka dále požaduje náhradu nákladů obou vnitrostátních řízení ve výši 72 792 Kč (2 510 €), respektive 39 024 Kč (1 346 €), a dále náhradu nákladů řízení vynaložených před Soudem ve výši 40 000 Kč (1 379 €).

48. Vláda tvrdí, že mezi náklady vynaloženými v řízeních před vnitrostátními soudy a délkou řízení neexistuje vztah příčinné souvislosti a v některých případech tyto náklady se soudními řízeními dokonce vůbec nesouvisejí. Vláda dále podotýká, že stěžovatelce byly náklady prvního soudního řízení uhrazeny. Co se týče nákladů vynaložených v řízení před Soudem, vláda považuje požadovanou částku za přehnanou a domnívá se, že částka 400 EUR by byla dostačující.

49. Učiní-li Soud závěr o porušení Úmluvy, přizná stěžovateli náhradu nákladů vynaložených v řízení před vnitrostátními soudy pouze za předpokladu, že byly vynaloženy s cílem zamezit konstatovanému porušení Úmluvy nebo takové porušení napravit (viz *Lilly France proti Francii*, č. 53892/00, 14. říjen 2003). V projednávané věci tomu však nebylo, a proto musí být návrh stěžovatelky v této části zamítnut.

V souladu s judikaturou Soudu lze stěžovateli přiznat náhradu nákladů řízení pouze v takové výši, v jaké je prokázána jejich reálnost, nezbytnost a účelnost vynaložené částky. S ohledem na dostupné informace a výše uvedená kritéria Soud v projednávaném případě zamítá návrh na náhradu nákladů vynaložených před vnitrostátními soudy. Soud však naproti tomu shledává částku požadovanou jako náhradu nákladů řízení před Soudem ve výši 1 379 € za přiměřenou a stěžovatelce ji v této výši přiznává.

C. Úroky z prodlení

50. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové míře marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, navýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *prohlašuje* stížnost za přijatelnou;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovatelce zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, částku 8 150 € (osm tisíc sto padesát euro) z titulu náhrady morální újmy a částku 1 379 € (jeden tisíc tři sta sedmdesát devět euro) z titulu náhrady nákladů řízení a dále případnou částku daně; tyto částky budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do okamžiku zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 14. února 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudů.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda